

Srozumitelnost ve filosofii / Filosofie a srozumitelnost

Srozumitelnost má ve filosofii a filosofování dvojí úlohu: 1) především je v tomto ohledu filosofování ve zcela jiné situaci než třeba práce matematiků vysokých úrovní, kterým stačí formální matematicko-logická koherence jejich argumentací a důkazů, přičemž není nezbytné, aby v každé fázi chápali to, co jim vyšlo nebo právě vychází (a ergo to dokázali také náležitě vysvětlit ostatním). Filosof musí stále sledovat postupy svého myšlení a nesmí žádný svůj krok ani přeskočit, ani udělat bez toho, že jej podrobí reflexím (většinou nestačí jediná). Jinak řešeno: filosof nesmí žádný ze svých postupů „formalizovat“ (= spolehnout jen na formální logické vztahy), ale musí stále být bdělý vůči živému *logu* svých postupů právě jako živý (a bdělý) myslitel. A pak 2) je i tam, kde filosof sám je plně a bděle odpovědný za všechny své myslivé kroky, zcela nezbytné učinit výsledky a co možná i postupy svého myšlení co nejpřístupnějšími druhým lidem, samozřejmě s jistým rozlišováním podle toho, kdo je určitým argumentům přístupnější a kdo s nimi může mít (třeba z nezvyku) nemalé potíže. V takovém případě může užít argumentací, jaké by se jemu samému nemusely jevit jako dostatečné. (V žádném případě však nesmí užít argumentace chybné.)

(Písek, 120920-1.)